

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії та історії світової літератури

КУРСОВА РОБОТА

з історії зарубіжної літератури

на тему: Образ учителя у повісті Малгожати-Кароліни Пекарської «Клас
Пані Чайки»: проблематика і поетика.

Студентки III курсу групи СОа15-20
педагогічного факультету романо-
германської та української філології
014 Середня освіта

освітня програма Іноземні мови та
літератури, методика навчання іноземних
мов і зарубіжної літератури (англійська
мова і друга західноєвропейська мова)

Сторчак Ксенії Геннадіївни

Керівник: Мейзерська Т.С. докт. філол.
наук, професор

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ЄКТС _____

Члени комісії:

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. ОСОБЛИВОСТІ ПОЛЬСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ ТА ЇЇ ОСНОВНІ ВІДМІННОСТІ ВІД УКРАЇНСЬКОЇ	6
1.1. Польська система освіти	6
1.2. Роль вчителя в польській системі освіти	9
РОЗДІЛ II. ЛІТЕРАТУРНИЙ АНАЛІЗ ТВОРУ	13
2.1. Життєвий та творчий шлях Малгожати-Кароліни Пекарської	13
2.2. Герої та особливості сюжету	15
2.3. Літературний жанр твору «Клас Пані Чайки»	16
2.4. Особливості мови персонажів	18
2.5. Характеристика вчителів та специфіка внутрішнього діалогу як засобу самоаналізу персонажа	19
2.6. Характеристика деяких героїв твору та аналіз зміни їхніх характерів упродовж твору	22
ВИСНОВКИ.....	26
SUMMARY	28
ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА	32

АНОТАЦІЯ

Образ учителя у повісті Малгожати-Кароліни Пекарської

«Клас Пані Чайки»: проблематика і поетика

Сторчак Ксенія Геннадіївна

Мейзерська Т.С. доктор філологічних наук, професор

Метою даної роботи є визначенні ключових характеристик, які формують образ вчителя в сучасній польській літературі, а також у комплексному аналізі роману Малгожати-Кароліни Пекарської «Клас пані Чайки». Для досягнення поставленої мети в ході роботи було проаналізовано особливості системи освіти в Польщі та значення в ній постаті учителя, простежено сюжетні особливості роману Малгожати-Кароліни Пекарської «Клас пані Чайки», визначено жанр, особливості твору та основні риси характеротворення учителя у романі, проаналізовано специфіку внутрішнього діалогу як засобу самоаналізу персонажа.

Дана робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаної літератури (8 позицій). Загальний обсяг дослідження становить 32 сторінки, із них 29 сторінок основного тексту.

У першому розділі за допомогою структурно-семіотичного методу розглянуто особливості польської системи освіти та досліджено роль вчителів в польській системі освіти.

У другому розділі за допомогою біографічного методу було проаналізовано життєвий та творчий шлях Малгожати-Кароліни Пекарської, завдяки психоаналітичному методу було простежено зміни в характері персонажів та досліджено роль саморефлексії у професії вчителя, також завдяки методу «пильного читання» (closereading) було виокремлено цитати, які підтверджують теоретичне підґрунтя дослідження.

Можемо підсумувати, що в ході дослідження було досягнуто поставленої мети та виконано ряд завдань, визначено жанр твору, здійснено психологічний аналіз персонажів, виокремлено проблематику твору, досліджено особливості польської системи освіти.

ВСТУП

Упродовж останніх років можемо спостерігати брак якісної сучасної підліткової літератури. Читачі та їхні батьки стають більш вибагливими до вибору книжок, які продають на полицях книгарень. Основну проблемою є те, які моделі поведінки показують головні герої твору.

У 2018 році польська підліткова література стає дедалі популярнішою серед українських підлітків, бо саме тоді з'являється багато перекладів, а польські автори стають відомими за межами своєї країни. Малгожата-Кароліна Пекарська, Йоанна Ягелло, Барбара Космовська пишуть цілі серії бестселерів для підлітків.

Якщо ми говоримо про підліткову літературу, то неодмінно з'являється образ учителя. Вчитель — це та людина, яка безперечно присутня в житті кожної людини. Спочатку ми йдемо до дитячого садочку, потім школа, потім вищий навчальний заклад і весь час поряд з нами — вчителі. Саме оточення має неабиякий вплив на характер, світогляд, поведінку, формування особистості підлітка.

Польська література не є винятком. «Клас пані Чайки», «Лотерея», «Кава з кардамоном», «Буба», «Буба: мертвий сезон» — у цих творах вчителі відіграють значну роль в житті підлітків. Саме тому дослідження образу вчителя є **актуальним**.

Мета дослідження полягає у визначенні ключових характеристик, які формують образ вчителя в сучасній польській літературі, а також у комплексному аналізі роману Малгожати-Кароліни Пекарської «Клас пані Чайки».

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання низки **завдань**:

- Проаналізувати особливості системи освіти в Польщі та значення в ній постаті учителя
- Простежити сюжетні особливості роману Малгожати-Кароліни Пекарської «Клас пані Чайки».
- Визначити жанр та особливості твору
- Визначити основні риси характеротворення учителя у романі

- Проаналізувати специфіку внутрішнього діалогу як засобу самоаналізу персонажа

Об'єктом дослідження є підлітковий роман Малгожати-Кароліни Пекарської «Клас пані Чайки».

Предметом дослідження є образ вчителя у творі «Клас пані Чайки».

Методологічні засади роботи. Специфікою теми зумовлено комплексний підхід до вибору методів дослідження. У ході наукового пошуку використано такі методи: рецептивний, біографічний, психоаналітичний, структурно-семіотичний, також використано елементи методу «пильного читання» (closereading).

Новизна роботи полягає в тому, що образ учителя в польській літературі ще не ставав предметом уваги українських літературознавців.

Практичне значення: результати роботи можуть бути використані в навчальному процесі на лекціях із сучасної польської літератури чи на заняттях літературних гуртків.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаної літератури (8 позицій). Загальний обсяг дослідження становить 31 сторінку, із них 27 сторінок основного тексту.

РОЗДІЛ I. ОСОБЛИВОСТІ ПОЛЬСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ ТА ЇЇ ОСНОВНІ ВІДМІННОСТІ ВІД УКРАЇНСЬКОЇ

1.1. Польська система освіти

Система оцінювання

На відмінну від України в Польщі 6-бальна система оцінювання. Оцінки учні отримують з 4 класу, де 6 — «відмінно», 1 — «незадовільно». Усі оцінки мають свій пріоритет: оцінка за усну класну відповідь має меншу вагу, ніж оцінка за контрольну роботу чи самостійну роботу.

Шкільні предмети

Зазвичай у польських школах вивчають предмети, яких немає в українській системі освіти. Наприклад, релігія, де учні обговорюють проблеми сучасного життя в контексті релігійної приналежності та як віра в Бога може впливати на повсякденне життя. Цей предмет не є обов'язковим і батьки можуть відмовитися від того, щоб їхні діти відвідували цю дисципліну. Через це серед батьків можуть виникати різні конфлікти, які іноді стають причиною скандалів, як у випадку з "Класом пані Чайки".

Методи та форми організації освітнього процесу

Методи і форми проведення уроків можуть дещо відрізнятись від українських, різниця не є значною. Однак в Польщі більш чітко розподілено сфери навчання одного й того ж предмета. Наприклад, викладач англійської мови працює з певними віковими групами учнів (класами). Це означає, що викладач англійської мови не буде переходити від викладання англійської мови в першому класі до викладання її в одинадцятому, а потім у п'ятому класі. Він має чітко визначені вікові групи та стандарти.

Ступені польської системи освіти

Щоб отримати повну середню освіту в Україні, необхідно навчатися упродовж 11 років. У Польщі після гімназії (неповна середня школа - 9 класів) ви продовжуєте навчання в ліцеї (3 роки) або технікумі (4 роки). У технікумі учні навчаються за обраною спеціальністю, а в ліцеї вони можуть обрати «профіль»

навчання. Українські школярі здобувають повну середню освіту у 17-18 років, а польські у 18-19 років, тому що навчання в ліцеї тут триває на рік довше.

Przedszkole – дошкільна освіта

Перший рівень навчання відповідає традиційному дитсадку в Україні. Діти від 3 до 6 років відвідують цей рівень навчання, і шестирічні діти не можуть одразу піти до школи, а повинні спочатку відвідувати цей дитсадок. Для зарахування до нульового класу учнів потрібно попередньо зареєструвати, і якщо цього не зробити вчасно, можуть виникнути проблеми.

Szkoła podstawowa – базова школа

В Польщі восьмирічна початкова школа приймає дітей віком 7 років і поділяється на два етапи навчання. У першому, другому та третьому класах заняття проводяться в формі інтегрованого навчання, де один вчитель викладає кілька предметів, іноді допомагаючи вчителям-предметникам. На цьому етапі вчителям не потрібно дотримуватися суворих стандартів та формату уроків. Діти також можуть відвідувати уроки релігії чи етики за вибором їхніх батьків.

Прийом дітей до початкової школи здійснюється за територіальним принципом. На спеціальному сайті можна подивитися, до якої школи належить той чи інший будинок. Як виняток, дитина може бути прийнята в іншу школу, але також поруч.

У IV-VIII класах дітей навчають лише вчителі-предметники; один із учителів – класний керівник.

Діти мають такі предмети:

- Польська мова та література включно
- Іноземна мова (зазвичай англійська)
- Друга іноземна мова (з 5, 6 або 7 класу - іспанська, французька або німецька, іноді російська або італійська)
- Математика
- Географія
- Біологія

- Історія та суспільство
- Музика
- Образотворче мистецтво
- Технічні заняття
- Інформатика
- Фізика (з 7 класу)
- Хімія (з 7 класу)
- Основи фізкультури
- Безпека
- Релігія або мораль (за бажанням батьків)

Після восьмого класу всі учні складають спеціальний тест, який організовує Центральна екзаменаційна комісія. Поки що є три іспити – польська мова, математика та іноземна мова. Варто також додати, що іноземні студенти під час іспиту отримують певні переваги – вони мають більше часу, для них є окремі аркуші (екзаменаційні листи з запитаннями) і вони можуть користуватися паперовими словниками [2].

Szkoły ponadgimnazjalna – ліцеї, технікуми або професійні школи.

Фактично, на цьому етапі є значна відмінність між польською та нашою системою освіти. Тоді як ми завершуємо останні три роки школи (хоча технічна середня школа є також варіантом), польські учні проводять чотири роки на цьому етапі. Найпоширенішими варіантами є середні загальноосвітні школи та професійні ліцеї, але багато учнів обирають інші шляхи: навчання в чотирьох- або п'ятирічних технікумах або поєднання двохрічної професійної школи та двохрічного додаткового загальноосвітнього ліцею. У будь-якому випадку громадяни Польщі вступають до вищих навчальних закладів не раніше, ніж у 19 років.

Контроль знань та вступ до вищих навчальних закладів

Ліцеї у Польщі мають за мету готувати учнів до складання матури - комплексу іспитів, що оцінюють рівень знань після закінчення середньої школи.

Як і в нашій країні, результати цих іспитів важливі для вступу до вищих навчальних закладів. Водночас, в Польщі існує можливість безкоштовної державної освіти в університетах для місцевих студентів.

Після реформи 2004 року оцінюють у відсотках за певною шкалою (для цього використовувалися оцінки від 1 до 6 – у польських школах досі діє шестибальна система) [2].

Два предмети (польська та іноземна) викладаються усно, а в якості одного із завдань з польської мови студент за півроку до іспиту готує презентацію на обрану тему та захищає її перед комісією. Під час усних іспитів наголос робиться на практичному застосуванні граматичних структур, а також на лексиці.

Письмові іспити складаються з трьох обов'язкових предметів (польська мова, іноземна мова та математика) та трьох предметів на вибір. Іспит вважається складеним, якщо його результат перевищує 30%. Усі іспити також можна скласти на рівні *Advanced*, але ті, хто бажає продемонструвати глибокі знання одного з обов'язкових предметів, повинні будуть скласти його двічі: і на рівні *Elementary*, і на *Advanced* [2].

Варто також зазначити, що в польській системі освіти немає розділення на польську мову а польську літературу. Учні вивчають одночасно ці два предмети на уроках польської. Знання з літератури перевіряються під час іспиту з польської.

Учні складають іспити у своїх школах, але в кожній комісії має бути вчитель, який не викладає у школі, де проходить іспит – поляки стверджують, що списати майже неможливо [2].

1.2. Роль вчителя в польській системі освіти

Професія вчителя у Польщі доволі шанована, відповідно до опитувань, які було проведено незалежною польською організацією, яка займається питанням організації успішної кар'єри в Польщі. Вчителі посідають 7 місце у списку найшановніших професій, 77% поляків вважають цю професію важливою та шанують працівників освіти [4].

Яким же має бути ідеальний вчитель? Перш за все, він повинен мати ґрунтовні знання предмета, який викладає. У студентів багато запитань, і варто

знати на них відповіді, навіть якщо це питання поза навчальною програмою. Крім того, дуже важливі відкритість, вміння знаходити вихід зі складних ситуацій, терпіння, стресостійкість, зрілість і, перш за все, справедливість. Учитель повинен не лише навчати, а й виховувати та піклуватися про своїх учнів, тому він повинен виявляти розуміння, підтримувати своїх учнів та стати для них прикладом для наслідування. Також важко уявити, що людина, яка працює за цією професією, не зможе передати знання. Важливо також прагнення до постійного розвитку і старанність.

В новій реформі освіти в Польщі чітко визначені загальні завдання школи, в яких зазначено, що вчителі повинні працювати над всебічним розвитком учнів як основної мети виховної роботи. Шкільна освіта полягає в гармонійному виконанні завдань у галузі навчання, виховання та розвитку, які є взаємодоповнюючими та еквівалентними аспектами роботи кожного вчителя. Учень є суб'єктом усієї діяльності вчителя (школи) [4].

На окремих етапах шкільної освіти вчителі повинні демонструвати специфічні компетенції, виконуючи визначений набір завдань.

Вчителі початкових класів:

скорегувати спосіб передачі відповідних знань, формування вмінь і ставлення учнів до природної **діяльності** дітей цього віку;

- дозволяють їм досліджувати світ;
- підтримувати їх самостійне навчання;
- надихнути їх висловлювати власні думки та переживання;
- пробудити їхню пізнавальну цікавість і мотивацію до подальшої освіти.

— Вчителі молодших класів:

- ввести учнів у світ наукових знань;
- навчити дітей бути **незалежними** ;
- допомогти їм визначитися з напрямком подальшої освіти та підготувати їх до активної участі в суспільному житті.

Вчителі післяпочаткової школи:

Вони відповідають за розвиток рідної мови учня в усному та письмовому мовленні, яка є основою розвитку дитини, допомагає у формуванні внутрішньо інтегрованої особистості учня, є основним орієнтиром усієї шкільної освіти – виховання та освіти.

Академічний викладач:

— несе відповідальність за те, щоб дати учневі всі необхідні знання, уміння та навички;

— формує бажане ставлення до майбутніх функцій і ролей, які виконує випускник [4].

Як стати вчителем?

Для того, щоб стати вчителем у Польщі недостатньо просто закінчити вищу освіту за цією спеціальністю. Крім того, претендент на цю посаду повинен закінчити галузь навчання, сумісну з предметом навчання, також необхідно підготувати 270 годин занять, де показано набуті педагогічні та дидактичні уміння та знання [8]. Пропозиції про роботу вчителі знайдуть на сайтах шкільних рад та на сайтах. Учитель повинен, крім предметних знань, мати ще й інші вміння, так звані м'які компетенції:

- стресостійкість
- емпатія
- комунікабельність
- відкритість

Можемо зробити висновок, що система освіти у Польщі дещо різниться від української. Основними відмінностями є ступені здобуття освіти та траєкторія освітньої програми дитини. Спочатку, діти йдуть до дитячого садочка, що є обов'язковим перед відвідуванням школи. Потім діти йдуть до початкової школи, а після неї – до базової школи. У базовій школі діти навчаються до 8 класу і після цього складають іспит. На основі іспиту та подальших планів на майбутнє підлітки обирають ліцей, технікум або професійну школу. Тож повну середню освіту поляки

здобувають у 19 років, а потім за власним бажанням вступають до вищих навчальних закладів.

Варто зазначити, що професія вчителя доволі складна і стати вчителем у Польщі дещо складніше ніж в Україні.

Основними вимогами до вчителя в Польщі залишаються: наполегливість, емпатія, комунікабельність, вміння доступно та просто пояснювати власні думки, щоб мати можливість ефективно передавати знання своїм учням. Також важливі вміння зберігати спокій і самовладання, адже в роботі вчителя бувають дуже складні ситуації. Основною відмінністю в професійній діяльності вчителя є те, що вчитель в Польщі має мати 270 напрацьованих практичних годин, щоб його прийняли на роботу до закладу освіти.

РОЗДІЛ II. ЛІТЕРАТУРНИЙ АНАЛІЗ ТВОРУ

2.1. Життєвий та творчий шлях Малгожати-Кароліни Пекарської

У 2004 році Малгожата-Кароліна Пекарська вперше видала свою книжку про реальне життя польських підлітків-школярів «Клас Пані Чайки».

Малгожата-Кароліна Пекарська— польська письменниця, журналістка, драматургиня. Авторка активно веде акаунти на фейсбуці, в інстаграмі, працює на телебаченні, викладає журналістські курси, пише статті для власного блогу. Останній містить нотатки про її хатніх тварин, про незвідані куточки Варшави, життя поп-виконавців, події соціального життя Польщі.

Малгожата-Кароліна Пекарська народилася 24 липня 1967 року у Варшаві, де зараз вона і проживає. Пані Пекарська закінчила Варшавський університет та здобула ступінь магістра історії мистецтв. У 2022 році письменниця закінчила аспірантуру в галузі бібліотекознавства [7].

Малгожата-Кароліна Пекарська спеціалізується на польському мистецтві 19 століття та міжвоєнного періоду. Найбільше її цікавить історичний живопис, мистецтво, пов'язане з відновленням польської незалежності, а також книжкові ілюстрації 19 століття. Останні 20 років Пекарська пише для преси та готує репортажі для TVP на цю тему.

В журналістиці вона пройшла шлях від репортера до головного редактора, працюючи в різних прес-службах та займаючи різні посади, включаючи секретаря редакції та видавця. Вона писала для багатьох газет, зокрема: LUZ, Woman and Style, Twój Styl, Express Wieczorny, Sztandar Młodych, Mieszkaniec, Superexpress, Lider, Victor-gimnazjalista та Magazyn 13-tka, а також Stolica, Przegląd, More Maiorum та літературний кварталника «Wyspa» і «Przegląd». Вона є авторкою незліченних науково-популярних статей з історії, мистецтвознавства. Пані є членом польської секції ІВВУ, Варшавського генеалогічного товариства, Асоціації істориків мистецтва та Асоціації польських письменників [6].

Авторка книг для дітей і молоді, дія яких відбувається у частині Варшави Saska Kępa, де вона живе і звідки походить її родина. Опублікувала

документальну книжку «Дев'ятнадцятилітній моряк» — колекцію листів з морського училища в місті Тчев, написаних її двоюрідним дідом Збігневом Пекарським [7].

У її доробку поки що близько 10 книжок різних жанрів: підліткова література («Ліцензія для дорослих», «Лотерея», «Клас Пані Чайки», «Джіка»), збірка фейлетонів («Син двох матерів»), документальна збірка листів («Дев'ятнадцятирічний моряк»), навчальний курс із журналістики («Самовчитель із журналістики»), детектив («Почуття і віра»), підлітковий детектив («Сліди»), серія авторських колонок («Навколишнє середовище»), а ще зйомки документального фільму та сценарій монодрами.

Вона стала номінанткою на ряд престижних премій та винагород:

- 2012 — номінація на премію ALMA 2013 (Премія імені Астрід Ліндгрен)
- 2013 — премія фестивалю еміграційних фільмів EMIGRA за фільм «Kto ty jesteś?»
- 2014 — стипендія MKiDN
- 2014 — номінація на премію ALMA 2015

Історія перших публікацій та феномен успіху

Популярний польський журнал «Victor» опублікував перші розділи оповідань про польських школярів, які потім були видані книжкою у 2002-2004 роках. Оповідання із серії «Pani Czajki» виходили у 2002-2004 роках, потім вийшли книжковим варіантом. З того часу роман став бестселером в Польщі та був перевиданий кілька разів, випущений як аудіокнига, перекладений українською мовою, а його уривки вміщені в польських підручниках з літератури. У 2004 році це була єдина книжка польського автора, яка увійшла до списку бестселерів тижневика Wprost у категорії «Для дітей та молоді».

Можемо припустити, що роман став таким популярним, тому що в ньому розповідається про те, що цікаво підліткам: про труднощі їхнього віку, про негаразди у школі та вдома, але насамперед про перші почуття і розчарування. Головні герої роману, варшавські гімназисти, вчаться складного мистецтва бути

людиною та приймати кожного члена суспільства як особистість, з усіма її недоліками та позитивними рисами, вони навчаться розпізнавати справжню дружбу, переживатимуть зраду, але врешті-решт первачки-гімназисти стануть дорослими юнаками та дівчатами.

Вперше в Україні книжку було перекладано Боженою Антоняк та видано у 2012 році.

2.2. Герої та особливості сюжету

Головним героєм трилогії постає «клас в обличчях». Тобто сюжет будується не навколо однієї людини, а навколо групи учнів. Ось вони: сором'язлива Малгося, кумедна Єва, старанна Кінга, тендітна Каміла, зарозуміла Каська, товариський Мацек, веселий Білий Міхал та понурий Чорний Міхал.

Думки власне пані Чайки подані від третьої особи. Авторка зберегла справжнє ім'я та прізвище прототипу вчительки — своєї викладачки польської мови та літератури Барбари Чайки.

Сюжет охоплює три роки навчання в гімназії. За цей час відбулася сила-силенна подій: шкільні поїздки, літній табір, вечірка з нагоди Дня народження Малгосі, святкування Нового року, численні походи в кіно, а ще — поцілунки, ревності, бійки. Але наголос Малгожата-Кароліна Пекарська зробила на стосунках підлітків.

У книзі письменниця підіймає ряд важливих соціальних питань: неповноцінні сім'ї, релігійна нетерпимість, зрада, бійки, вживання алкоголю неповнолітніми. «Клас пані Чайки» розповідає про яскравий, важливий, але такий короткий період життя — юнацтво. Про час, коли все трапляється вперше. Саме через це можемо зробити висновок, чому «Клас Пані Чайки» залишається популярним уже впродовж 10 років. Авторка порушує ряд соціально важливих проблем, які турбують кожного підлітка. Зазначимо, що ці проблеми виявилися актуальними не тільки для польських підлітків, а й українські тинейджери залюбки читають історію про життя польських школярів і кожен знаходить те, що відгукується саме йому.

2.3. Літературний жанр твору «Клас Пані Чайки»

Відповідно до визначення в Літературознавчій енциклопедії роман (нім. Roman, англ. romance, польс. romans, франц. roman, від давньофранц. оповідь романською мовою) — великий за обсягом епічний твір, метанаратив, для якого характерне панорамне зображення дійсності, багатоплановість на фабульному та сюжетному рівнях розвитку конфліктних ліній, ускладнений хронотоп, поліфонічна, часто уповільнена розповідь, супроводжувана художнім висвітленням актуальних проблем зовнішнього та внутрішнього світу [1, с. 342-346].

Основним структурним елементом роману є розповідь і уявний світ, створений нею в просторі й часі, населений героями та наповнений сюжетними подіями. Крім розповіді (розповідь від першої особи) або розповіді (розповідь від третьої особи) для романів характерні також пряма мова персонажів (у формі діалогів, монологів), описи, авторські відступи, невиключна пряма мова (при авторському мовленні при фактичному відображенні думок героя). Залежно від типу роману, авторського стилю чи підходу письменника до написання, їх взаємозв'язок різноманітний — від класичної фантастики, що характеризується перевагою оповідання (розповідь), до переваги опису, діалогу чи монологу (психологічна фантастика монологи в романах, описи в документальних романах, потік свідомості в сучасних романах, колажі цитат, діалоги та монологи в постмодерністських романах).

Оповідач у класичній формі, сформованій реалістичною фантастикою, є автократичним творцем вигаданих світів, який домінує над образами, формує їх, замикає в потужні, остаточні рамки своєї інтерпретації та оцінки. Однак у художній літературі 20 століття з'являється новий тип оповідача: оповідач часто вступає в «діалогічні відносини з думками інших», інші свідомості такі ж, як і його, сам оповідач не володіє «істиною в останній інстанції», сюжет стає непередбачуваним, набуває різноманітних напрямків розвитку історії.

Розповідь визначає і сюжетну схему роману: від найпростішого сюжету (частіше в оповіданнях) до складного, розгорнутого (характерного для

багатосюжетних творів). Якщо в романах XVIII—XIX ст., як правило, сюжет відповідає хронологічному та логічному розгортанню подій, то в XX ст. автор змінює хронологічний порядок і логічний хід подій.

У творі Малгожати-Кароліни Пекарської «Клас Пані Чайки» можемо простежити яскраві жанрові ознаки роману.

Дія розгортається в конкретному місці (Варшава, Саська Кемпа) і часі (кінець XX – початок XXI століття). У першому розділі розповідається про героїв, на початку навчального року. Вони прийшли з різних шкіл навчатися до гімназії і перший рік стає для них складним та хвилюючим, адже їм доводиться знайомитися з новими однокласниками, знаходити компроміси, звикати до гімназії. Потім описується життя підлітків під час другого року навчання, їхні канікули та останній третій рік. Як читачі ми стежимо за формуванням спільноти класу, зміцненням зв'язків, зміною суспільних устроїв і, нарешті, розпадом групи.

Яскравим прикладом формування мікросвіту класу є момент, коли на початку, ще не знаючи один одного, вони обирали актив класу: виникали суперечки, непорозуміння, але все ж під чуйним керівництвом вчителя їм вдалося дійти до спільного рішення: «Сподіваюся, що це перша й остання виховна година, на якій ви поводитися так жахливо, — заявила пані Чайка. — У когось є запитання?»

Твір доволі об'ємний (351 сторінка), але читається легко. Можемо відстежити багато сюжетних ліній, як мінімум, кожен учень класу має власну історію, а до цього ще можемо додати сюжетні лінії персонажів-вчителів. Книжка нагадує книжковий ситком, а розділи можна порівняти з назвами серій. У кожному розділі відповідається певна ситуація, яка дозволяє розкрити кожного персонажа книги з нової сторони. Кожен розділ має або щасливий кінець, або завершується інтригою, що підсилює бажання читача дізнатися, що буде далі. Події подаються з точки зору різних героїв, але оповідь — ведеться від дівчинки-підлітка, учениці першого класу гімназії, тезки авторки — Малгосі.

Учні пані Чайки кардинально різні: зовнішній вигляд, стиль, «соціальне походження», інтереси (книги, настільні ігри, спорт, кулінарія, хлопчики...),

самооцінка, честолюбство, почуття гумору, сімейний стан (повні сім'ї, матері-одиначки, батьки розлучені вдруге), спосіб виховання (від дуже суворого до досить розкутого). Усі ці розбіжності призводять до непорозумінь і конфліктів, але й вчать життю, а часом виливаються в несподівану дружбу та стосунки між хлопцем та дівчиною, за принципом «протилежності притягуються». Авторка просто викладає погляди різних людей, зазвичай не зовсім зрілих і досвідчених у питаннях, про які вони говорять.

(...) Вони обоє сказали їй, що ідея піти в іншу школу, крім Міхала, не така вже й погана.

- Це буде перевірка твоїх почуттів, - пафосно зізналася мати, а Куба завершив свою промову: - Забий собі голову. Коли люди в одному класі розходяться, клас ділиться на два табори, і так ... ви будете вільні від суперечок.

2.4. Особливості мови персонажів

Велика цінність «Класу пані Чайки» — діалоги, швидкі, правдиві, природні, з дрібною гумору — не завжди «ввічливі». Молодіжні діалоги рясніють напрочуд дотепним сленгом. У репліках гімназистів чуємо інтонації, настрої учнів. Наприклад, Мацек поєднує літературні вирази з жаргоном: «Щоб батьки не відфігачили її по тому місцю, де спина втрачає свою шляхетну назву...»[5, с.55] Хід дії оригінально продуманий і сповнений сюрпризів. Малгожата-Кароліна Пекарська подбала про реалістичність і достовірність кожної сцени роману. Її чудова спостережливість наближає книгу до світу молодих людей та їхніх проблем. Ось така насправді молодь, вона цим живе, так реагує на різні ситуації.

Можна навіть зробити висновок, що письменниця напроочила те, що молодь буде залежною від соціальних мереж та телефонів. Книгу було випущено у 2004 році і тоді те, що ти маєш телефон було розкішшю, але герої книжки так мріяли про справжній телефон, за допомогою якого можна було дзвонити, робити фото та обмінюватися есемесками.

2.5. Характеристика вчителів та специфіка внутрішнього діалогу як засобу самоаналізу персонажа

Головним персонажем серед вчителів є вчителька польської мови та літератури Пані Барбара Чайка. Варто зазначити, що прототипом головної героїні стала вчителька та класний керівник Малгожати – Кароліни Пекарської.

Думки пані Чайки подані від третьої особи. З перших сторінок авторка дає зрозуміти читачеві, що пані Чайка сувора, але справедлива. Вона не виділяє когось одного, не захищає, не виправдовує дії дітей, а завжди намагається об'єктивно оцінювати ситуацію відповідно до норм моралі.

Перше знайомство вчительки з учнями відбулося не дуже вдало. Вчителька хотіла познайомитися зі своїми новими учнями та задала їм написати твір про свої канікули. Проте учні більше були занепокоєні сварками в класі, ніж знайомством з учителькою. Натомість, Пані Барбара дотепно відповідає учням, в такому ж тоні: «Пані Чайка дивилася на учня, чиє ім'я марно силкувалася пригадати.

— Міхал. А ви, якщо не помиляюся... наша класна керівничка, пані Барбара Чайка, — відповів той, вдаючи, що намагається, як і вона, згадати прізвище.

— А ти не надто вихований», «...Відтепер мої уроки будуть для тебе аудієнцією...Бо якщо я тебе вижену, прийдеш до мене з батьком», «Сподіваюся, що це перша й остання виховна година, на якій ви поводитися так жахливо, — заявила пані Чайка. — У когось є запитання?», «...Тебе, моя люба, я взагалі не розумію. Ти вбралася, мов на показ моделей» [5, с.4].

Авторка акцентує увагу не тільки мові вчительки, а й на яскравих емоціях та рухах, якими супроводжуються висловлювання. В емоційному плані дуже деталізовано Пані Барбару: «Авжеж, — у голосі пані Чайки вчувалося глузування» [5, с.141], «...озвалася нарешті пані Чайка й обвела поглядом клас» [5, с.8], «Що ти цим хочеш сказати? — холодно поцікавилася вона» [5, с.55].

Вчителька, завжди намагається бути на одній хвилі зі своїми учнями, хоч вона і недолюблювала жаргонізми в молодіжному слензі, телефони та пахучі жуйки. Згадаймо, лише, як вона «покарала» Мацека та Катаржину за надмірне використання слова «фігня»: «Вона ошелешено дивилася на свого язикатого учня,

а той ... завершив свої висновки й переможно глянув на пані Чайку. Та трохи помовчала, а тоді повільно процідила:

— Щоб оця твоя «фігня» мала зміст, будь ласка, ви обоє — ти, Мацею, і ти, Катажино, на завтра усі названі тут форми дієслів провідміняєте за особами й в усіх можливих часах, вказуючи значення кожної форми, а іменники — за відмінками. Гадаю, така робота справить вам неабияку приємність.

Мацек роззявив від подиву рота й, повагавшись, запитав:

— Можна виконати це на комп'ютері?

— А можна, я вдаватиму, наче тебе не почула?» [5, с.55].

Учні трошки побоювалися Пані Чайку, але дуже її поважали за справедливість та вміння підтримувати дисципліну на уроках: «Думку класної керівнички всі враховували, хоча її зауваження часто були неприємні. Могла сказати у вічі найболючішу правду. Але це було завжди справедливо. Траплялося, що, лаючи когось за жахливу поведінку, вчителька водночас ставила високу оцінку за відповідь»

Учні довіряли Пані Барбарі. Вона могла присоромити учня за погану поведінку, некоректне ставлення, брехню, але якщо учень визнає свою помилку та готовий попросити пробачення та залагодити вину, вона завжди йшла на зустріч та допомагала учням стати сильнішими та мудрішими. Не кожна людина може визнати свою вину та сказати «пробач» тому, кого образила. Каміла не зізналася вчительці, що не підготувала реферат, використавши натомість доповідь Чорного Міхала. Пані Чайка була розчарована в хлопцеві й обіцяла поставити йому одиницю. Весь цей час Каміла почувалася некомфортно і вирішила зізнатися вчительці, їй було дуже страшно, але всі її страхи були марними: «Після цих слів учителька зробила те, чого Каміла від неї не сподівалася: пані Чайка просто обняла її» Безумовно, дівчинка була покарана та мусила ходити в бібліотеку лагодити пошкоджені книжки, але вона винесла для себе життєвий урок і поступила по-совісті.

Барбара Чайка має чудове почуття гумору та може пожартувати над учнями, по-доброму підколоти. «Ой людоньки! — вигукнула пані Чайка. — Ото твоїй мамі

непереливки! Прогодувати дитину з таким вовчим апетитом нелегко», «Касько! Навіщо ти фарбуєшся помадою, ти ж зараз їстимеш ковбаски просто із шампура! Здуріти з тобою можна!»

Відмінною рисою характеру Пані Чайки є внутрішній діалог із собою. Вона намагається завжди аналізувати свої дії та робити висновки. Саморефлексія – важлива частина розуміння природи свого вчителювання, а також пошуку шляхів самовдосконалення та покращення своєї роботи [3]. Малгожата-Кароліна Пекарська приділяє значну увагу внутрішнім діалогам вчительки. Вони здебільшого стосуються школи, учнів, проблем у класі, батьків. За допомогою таких ремарок ми можемо зрозуміти, що відчуває вчитель в ситуаціях, коли не може їх вирішити. Ми бачимо, як насправді Пані Чайка хвилюється про дітей. Хоч Пані Барбара вже не молодий спеціаліст, але в неї досі виникають побоювання, щодо того, як впоратися з шибениками в класі, як вирішити складні питання.

Завдяки прийому саморефлексії пані Чайка зрозуміла, що викладання – це не просто передача знань, а й важлива місія допомагати учням досягати поставлених цілей та виховувати з них справжніх особистостей, спонукати до саморозвитку.

Ось деякі цитати з роздумів Пані Чайки:

«Усе-таки цей клас дуже недружний і конфліктний» — думала пані Чайка [5, с.14].

«Це були перші батьківські збори. Пані Барбара дуже хвилювалася, бо для неї ця подія завжди була стресом» [5, с.9]

«Залишившись у класі сама, учителька подумала, що ці батьки не такі вже й погані» [5, с.10].

Ці цитати є яскравим прикладом того, що вчителька постійно аналізує свою роботу дуже хвилюється щодо своїх нових учнів, не зважаючи на досвід. Вона готова змінюватися, ставати кращим вчителем для своїх учнів та виховувати справжніх порядних, чесних людей.

Наприкінці книги розгадається таємниця, яку бережуть усі вчителі: найбільше клопоту їм завдають не підлітки з мінливим гормональним станом, а дорослі — розумні батьки, які інколи поведуться не краще за своїх дітей:

«Пані Чайка, як і решта вчителів, гадала, що батьки учнів ставали чимраз нестерпніші» [5, с.9]. «Батьки в попередньому класі були в міру нормальними. Але її колезі трапилися просто жахливі. «Ото щоб і зі мною такого не сталося», — думала пані Чайка і провітрювала приміщення, прикидаючи, які справи вона збиралася обговорити» [5, с.9].

Щодо стосунків між вчителями в колективі можна сказати, що вони дружні між собою. Між ними панує тепла атмосфера. Вони можуть обговорити учнів між собою, вирішити питання, які їх турбують та порадитися між собою.

2.6. Характеристика деяких героїв твору та аналіз зміни їхніх характерів упродовж твору

Кажуть, що учні — це відображення вчителя. Подивімося тільки, як із шибеників, сварливих підлітків під впливом Пані Чайки учні стають мудрішими, вчаться нести відповідальність за свої вчинки, вчаться аналізувати життєві ситуації.

Центральним персонажем твору є Малгося. Із невпевненої в собі дівчинки Малгося перетворюється на самостійну та впевнену в собі ученицю.

На початку твору Малгосі дуже важко було адаптуватися до нового колективу, вона відчуває страх перед новими однокласниками. Однак, завдяки підтрмці Пані Чайки, друзів, батьків вона стає більш впевненою у своїх діях.

Ось думки Малгосі, коли вона прийшла на перший урок до нового класу: «Дівчина давно так не хвилювалася. Цього першого дня в гімназії вона чекала й водночас дуже боялася» [5, с.2].

Безумовно як дівчинку-підлітка її також хвилював її зовнішній вигляд та те, як її сприймають однолітки: «Малгося дуже переживала. Особливо через те, що всі хлопці задивлялися на Каську й хотіли сидіти тільки з нею» [5, с.3]. «Малгося аж нетямилася від люті. Як Каміла могла так учинити! Та ще й при всіх! Назвала її незграбою при Мацекові, Кшисеку й купі інших! Мацек сміявся, авжеж, вона по очах це бачила!» [5, с.26]

Як і всім підліткам їй хотілося, щоб її вважали вже дорослою: «Малгося скривилася. Вона ненавиділа, коли тато називав її «дівчинкою». Стільки разів доводила йому, що «дівчинка» має пелюшки, соску й брязкальце» [5, с.24].

У кінці ж твору, батьки сприймають Малгосю вже як дорослу дівчинку та навіть дозволяють їй поїхати до Нью-Йорку на ціле літо. Її тепер мало хвилює те, що про неї думає Каська, бо вона зрозуміла, яка вона людина насправді. Звісно, вона хвилюється щодо поїздки за океан, але для підлітків це припродньо. Вона дорожить дружбою з Камілою та своїми стосунками з Мацеком, вона розуміє, що вони її справжні друзі та підтримка.

Одним з найцікавіших персонажів повісті є Чорний Міхал. На початку повісті авторка зображає його як хулігана, який спізнюється на уроки, постійно свариться з однокласниками та вчителями, не виконує домашні завдання. Проте з часом його характер, ставлення до оточуючих, навчання змінюється. Він стає більш терплячим, стриманим, у нього з'являються прагнення та плани на майбутнє. Із антагоніста повісті він перетворюється на протагоніста.

«...озвався, як завжди, зверхньо Чорний Міхал» [5, с.4]. «Чорний Міхал був справжнім красенем. Але на цьому, як уважали дівчата, усе й закінчувалося. На початку навчального року всі вони на нього задивлялися. Та вже за тиждень жодна до нього навіть не озвалася б. Тупий. Зарозумілий. Злостивий» [5, с.30]. «Чорний Міхал зазвичай був такий в'їдливий» [5, с.34].

Суттєву роль в становленні «нового Чорного Міхала» відіграло його оточення, та ситуація, яка склалася в родині. Перші почуття до відмінниці та активістки класу Кінги змусили Чорного Міхала стати більш спокійним, стриманим, бути старанним на уроках. Чорний Міхал любив фотографувати і саме через об'єктив фотокамери йому вдалося виразити свої почуття до Кінги.

«Чорний Міхал мешкав із мамою, якій гордість не дозволяла нічого взяти від його батька, починаючи від прізвища дитини і закінчуючи хоч би невеликими аліментами. Від ранку до вечора працювала на радіо» [5, с.82].

Міхала неабияк підкосила ситуація, коли його мама потрапила до лікарні: «Коли Міхал відчинив двері, Кінга побачила зовсім іншу людину. Він аж на виду змінився» [5, с.130]. «Чорний Міхал після нетривалої перерви знову ходив до школи, але скидався на тінь» [5, с.132]. Він подорослішав і став розуміти, що тепер

несе відповідальність не тільки за себе, а ще й за маму, яка тепер потребувала часу на відновлення після операції та втратила роботу.

У нього з'явилася мрія стати лікарем, щоби в майбутньому допомагати хворим: «Чорний Міхал розказав, ким стане в майбутньому. Усі здивувалися, бо ніхто не підозрював, що той хоче бути лікарем» [5, с.147].

Ще на початку твору він хотів поїхати куди подалі, але тепер йому хотілося бути поруч з мамою та підтримувати її: «Уже не перший день вони сперечалися про вибір ліцею. Кінга збиралася до одного з найкращих загальноосвітніх ліцеїв, розташованого по той бік Вісли. Міхал, якому хотілося потрапити з нею до одного класу, пояснював, що через мамин стан йому краще подавати документи десь ближче до дому» [5, с.151].

Отож бачимо, що на становлення особистості Чорного Міхала вплинули його оточення та життєві ситуації, які змінили його погляди на життя, поведінку.

Можемо підсумувати, що у другому розділі було проаналізовано життєвий та творчий шлях Малгожати-Кароліни Пекарської, герої та особливості сюжету, особливості мови персонажів, визначено літературний жанр твору, охарактеризовано вчителів та прослідковано специфіку внутрішнього діалогу як засобу самоаналізу персонажа, охарактеризовано деяких героїв твору та зміну їхніх характерів .

Проаналізувавши, життєвий та творчий шлях Малгожати-Кароліни Пекарської ми з'ясували, що вона доволі різностороння особистість і має чималий творчий доробок.

Особливістю твору є те, що сюжет будується не навколо однієї людини, а навколо групи учнів. По суті, перед нами постає «клас в обличчях». Думки власне пані Чайки подані від третьої особи. Прототипом вчительки стала викладачка польської мови та літератури самої авторки - Барбара Чайка. Сюжет охоплює три роки навчання в гімназії та підіймає ряд важливих проблем.

Спираючись на теоретичні засади та праці літературознавців було визначено, що «Клас Пані Чайки» за жанром є романом.

Великою цінністю «Класу пані Чайки» є швидкі, правдиві, природні та не завжди «ввічливі», молодіжні діалоги.

Головним персонажем серед вчителів є вчителька польської мови та літератури Пані Барбара Чайка. Було визначено, що авторка акцентує увагу не тільки мові вчительки, а й на яскравих емоціях та рухах, якими супроводжуються висловлювання. Відмінною рисою характеру Пані Чайки є внутрішній діалог із собою. Вона намагається завжди аналізувати свої дії та робити висновки.

Було проаналізовано двох персонажів з твору, бо, на мою думку, саме у них відбулися найсуттєвіші трансформації. Із сором'язливою та невпевненої в собі дівчинки Малгося стала більш впевненою та самостійною, а шибеник та забіяка Чорний Міхал перетворився на вихованого хлопця, який впевнено іде до своєї мети та розуміє, як важливо здобувати освіту. На такі зміни в характері цих героїв вплинула не тільки Пані Чайка, а й батьки, друзі, однокласники та життєві обставини, які, на жаль, не завжди були приємними та легкими.

ВИСНОВКИ

Упродовж останніх років можемо зазначити нестачу якісної сучасної підліткової літератури. Читачі та їхні батьки стають більш вимогливими до вибору книжок, які продають в книжкових магазинах.

Говорячи про підліткову літературу, обов'язково в нашій уяві постає образ учителя. Вчитель — це та людина, яка, безперечно, присутня в житті кожної людини. Саме оточення має неабиякий вплив на характер, світогляд, поведінку, формування особистості підлітка.

Мета дослідження полягала у визначенні ключових характеристик, які формують образ вчителя в сучасній польській літературі, а також у комплексному аналізі роману Малгожати-Кароліни Пекарської «Клас пані Чайки».

Досягнення цієї мети передбачало розв'язання низки **завдань**.

Проаналізувавши особливості системи освіти в Польщі та значення в ній постаті учителя, можемо зробити висновок, що система освіти у Польщі дещо відрізняється від української. Основними відмінностями є ступені здобуття освіти та траєкторія освітньої програми дитини. Повну середню освіту поляки здобувають у 19 років, а потім за власним бажанням вступають до вищих навчальних закладів.

Варто зазначити, що професія вчителя доволі складна і стати вчителем у Польщі дещо складніше ніж в Україні.

Основними вимогами до вчителя в Польщі залишаються: наполегливість, емпатія, комунікабельність, вміння доступно та просто пояснювати власні думки, щоб мати можливість ефективно передавати знання своїм учням. Також важливі вміння зберігати спокій і самовладання, адже в роботі вчителя бувають дуже складні ситуації. Основною відмінністю в професійній діяльності вчителя є те, що вчитель в Польщі має мати 270 напрацьованих практичних годин, щоб його прийняли на роботу до закладу освіти.

У другому розділі було проаналізовано життєвий та творчий шлях Малгожати-Кароліни Пекарської, герої та особливості сюжету, особливості мови персонажів, визначено літературний жанр твору, охарактеризовано вчителів та

прослідковано специфіку внутрішнього діалогу як засобу самоаналізу персонажа, охарактеризовано деяких героїв твору та зміну їхніх характерів.

Проаналізувавши, життєвий та творчий шлях Малгожати-Кароліни Пекарської можна зазначити, що вона доволі різностороння особистість і має чималий творчий доробок.

Особливістю твору є те, що сюжет будується не навколо однієї людини, а навколо групи учнів. По суті, перед нами постає «клас в обличчях». Думки власне пані Чайки подані від третьої особи. Прототипом вчительки стала викладачка польської мови та літератури самої авторки - Барбара Чайка. Сюжет охоплює три роки навчання в гімназії та підіймає ряд важливих проблем.

Спираючись на теоретичні засади та праці літературознавців було визначено, що «Клас Пані Чайки» за жанром є романом.

Великою цінністю «Класу пані Чайки» є швидкі, правдиві, природні та не завжди «ввічливі», молодіжні діалоги.

Головним персонажем серед вчителів є вчителька польської мови та літератури Пані Барбара Чайка. Було визначено, що авторка акцентує увагу не тільки мові вчительки, а й на яскравих емоціях та рухах, якими супроводжуються висловлювання. Відмінною рисою характеру Пані Чайки є внутрішній діалог із собою. Вона намагається завжди аналізувати свої дії та робити висновки.

Було проаналізовано двох персонажів з твору, бо, на мою думку, саме у них відбулися найсуттєвіші трансформації. Із сором'язливою та невпевненою в собі дівчинки Малгося стала більш впевненою та самостійною, а шибеник та забіяка Чорний Міхал перетворився на вихованого хлопця, який впевнено іде до своєї мети та розуміє, як важливо здобувати освіту. На такі зміни в характері цих героїв вплинула не тільки Пані Чайка, а й батьки, друзі, однокласники та життєві обставини, які, на жаль, не завжди були приємними та легкими.

Я вважаю, що в ході дослідження було досягнуто поставленої мети на розглянуто всі проблемні питання, які було зазначено вище.

SUMMARY

In recent years, we can note the lack of high-quality modern literature for teenagers. Readers and their parents are becoming more demanding in the selection of books sold in bookstores.

Talking about adolescent literature, the image of a teacher inevitably appears in our imagination. A teacher is a person who is undoubtedly present in every person's life. Our surrounding itself has a considerable influence on the character, outlook, behavior, and personality formation of a teenager.

That is why the study of the teacher's image is relevant.

The purpose of the study was to determine the key characteristics that form the image of a teacher in modern Polish literature, as well as a comprehensive analysis of the novel written by Malgozata-Karolina Pekarska "Mrs. Chayka's Class".

Achieving this goal involved solving a number of tasks:

- To analyze the peculiarities of the education system in Poland and the importance of the figure of the teacher in it
- Trace the plot features of Malgozhata-Karolina Pekarska's novel "Ms. Chayka's Class".
- Determine the genre features of the work
- Identify the main features of the teacher's character development in the novel
- To analyze the specifics of the internal dialogue as a means of introspection of the character

The object of the research was a teenage novel written by Malgozhata-Karolina Pekarska "Ms. Chayka's Class".

The subject of the study was the image of the teacher in the novel "Ms. Chayka's Class".

Analyzed the features of the education system in Poland and the importance of the teacher in it, we can conclude that the system of education in Poland is different from the Ukrainian one. The main differences are the degree of education and the trajectory of the

child's educational program. Polish students complete secondary education at the age of 19, and then go higher education if they want.

It is worth saying that the teaching profession is quite difficult and becoming a teacher in Poland is more difficult than in Ukraine.

The main requirements for a teacher in Poland remain: perseverance, empathy, sociability, the ability to explain one's own thoughts in an accessible and simple way, in order to be able to effectively transfer knowledge to one's students. The abilities to keep calm and self-control are also important, because there are very difficult situations in the work of a teacher. The main difference in the professional activity of a teacher is that a teacher in Poland must have 270 accumulated practical hours in order to be accepted for work at an educational institution.

In the second chapter, the life and creative path of Malgozhata-Karolina Pekarska were analyzed, along with the plot's heroes and peculiarities, language features of the characters were determined, the literary genre of the work was identified, and the teachers were characterized. The specific nature of internal dialogue was traced as a means of character self-analysis, and some characters were characterized with their changing traits.

Analyzed the life and career path of Malgozhata-Karolina Pekarska, it can be noted that she is quite a versatile person and has a considerable creative output.

The peculiarity of the work is that the plot is not built around one person, but around a group of students. In fact, we have a "class in faces". The opinions of Ms. Chayka are presented in the third person. The prototype of the teacher was the teacher of Polish language and literature of the author herself - Barbara Chayka. The plot covers three years of study at the gymnasium and raises a number of important issues.

Based on the theoretical principles and works of literary critics, it was determined that " Ms. Chayka's Class " is a novel by genre.

The great value of "Ms. Chayka's Class" is fast, true, natural and not always "polite", youth dialogues.

The main character among the teachers is the Polish language and literature teacher Mrs. Barbara Chayka. It was determined that the author emphasizes not only the language of the teacher, but also the bright emotions and movements that accompany the

statements. A distinctive feature of Ms. Chayka's character is her internal dialogue with herself. She tries to always analyze her actions and draw conclusions.

I've analyzed two characters from the novel, because, in my opinion, it was students who underwent the most significant transformations. From shy and insecure girl, Malgosia became more confident and independent, and the hangman and bully Chorny Michal turned into a well-mannered boy who confidently goes to his goal and understands how important it is to get an education. Such changes in the characters of these characters were influenced not only by Mrs. Chayka, but also by parents, friends, classmates, and life circumstances, which, unfortunately, were not always pleasant and easy.

I believe that in the study, the set goal was achieved by considering all the problematic issues that were mentioned above.

ANNOTATION

The Image of a Teacher in the Novel "Pani Chaika's Class" by Malgorzata Karolina Pekarska: Issues and Poetics Storchak Kseniia Hennadiivna Meizerska T.S., Doctor of Philological Sciences, Professor

The purpose of this work is to determine the key characteristics that shape the image of a teacher in contemporary Polish literature, as well as to conduct a comprehensive analysis of Malgorzata Karolina Pekarska's novel "Pani Chaika's Class". To achieve this goal, the peculiarities of the education system in Poland and the significance of the teacher's role within it were analyzed. The narrative features of Malgorzata Karolina Pekarska's novel "Pani Chaika's Class" were traced, the genre, characteristics of the work, and the main features of character formation of the teacher in the novel were identified. The specificity of internal dialogue as a means of self-analysis of the character was also analyzed.

This work consists of an introduction, two chapters, conclusions, and a list of references (8 sources). The total volume of the research is 32 pages, with 29 pages comprising the main text.

In the first chapter, the peculiarities of the Polish education system were examined using the structural-semiotic method, and the role of the teacher in the Polish education system was investigated.

The second chapter analyzed the life and creative path of Malgorzata Karolina Pekarska using the biographical method. Through the psychoanalytic method, changes in the characters' personalities were traced, and the role of self-reflection in the teaching profession was examined. Additionally, the method of "close reading" was used to identify quotations that confirm the theoretical basis of the research.

In conclusion, it can be summarized that the set goal was achieved and a number of tasks were fulfilled, including the identification of the work's genre, the psychological analysis of the characters, the identification of the work's issues, and the exploration of the peculiarities of the Polish education system.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Ковалів Ю. Літературознавча енциклопедія у двох томах. Т.2 : енциклопедія / уклад. Ю. Ковалів. 2-ге вид. Київ : Вид. центр "Акад.", 2007. Т. 2 : М (Маадай-Кара) - Я (я-форма). 625 с.
URL: <https://archive.org/details/literaturoznawchat2/page/n343/mode/2up?view=theater> (дата звернення: 23.03.2023).
2. Робота для вчителів. friends4ukraine.
URL: <https://friends4ukraine.pl/work-for-teachers/> (дата звернення: 22.02.2023).
3. Стапанова-Камиш А. Для чого вчителям SWOT-аналіз і як його робити. Нова українська школа | Веб-ресурс НУШ.
URL: <https://nus.org.ua/articles/dlya-chogo-vchytelyam-swot-analiz-i-yak-jogo-robyty/> (дата звернення: 09.03.2023).
4. Muszkieta R., Biniakiewicz B., Denek K. 2.4. Kompetentny nauczyciel w szkole. Strona główna - Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa.
URL: <https://www.wbc.poznan.pl/Content/9794/ch02s04.html> (date of access: 01.04.2023).
5. Piekarska M.-K. Клас Пані Чайки : книга / пер. з пол. Б. Антоняк. Харків : Шк., 2012. 352 с.
6. Piekarska M.-K. MAŁGORZATA KAROLINA PIEKARSKA pisarka, dziennikarka, historyczka sztuki. blog. URL: <http://www.piekarska.net/> (date of access: 28.02.2023).
7. Piekarska M.-K. W świecie absurdów – blog Małgorzaty Karoliny Piekarskiej. W świecie absurdów – blog Małgorzaty Karoliny Piekarskiej.
URL: <http://blog.piekarska.com.pl/> (date of access: 28.01.2023).
8. Szymczyk J. Ile zarabia nauczyciel i jakie są wymagania pracodawców?. Poradnik Pracownika. URL: <https://poradnikpracownika.pl/-ile-zarabia-nauczyciel-i-jakie-sa-wymagania-pracodawcow> (date of access: 10.03.2023).